

Een schat aan kennis

<https://www.ecal.nu/wat-we-doen/educatie>

Een schat aan kennis is de titel van een door Evelien van Dort geschreven boek waarin de basisschoolscholieren Milou en Nathan een avontuurlijke tocht door de historie van de Achterhoek en Liemers beleven. De verhalen zijn verbonden met de huidige tijd en kleuren de geschiedenis opnieuw in. De rode draad in de verhalen is de drang naar vrijheid van het Nederlandse volk. Het boek is door het Erfgoedcentrum uitgegeven en vormt de basis voor een bovenbouwles Een schat aan kennis. De in het boek behandelde tijdvakken sluiten aan bij de geschiedenis canon van het basisonderwijs.

Het boek kan door de leerlingen worden gelezen, maar kan ook worden gebruikt bij een geschiedenisles. Het Erfgoedcentrum heeft daartoe een tijdbalkopdracht ontwikkeld, die op verschillende manieren kan worden ingezet. Deze opdracht sluit aan bij de voorgeschreven kerndoelen voor de basisvorming. Het werkblad tijdbalkopdracht, de lege tijdbalk en de instructie bij deze opdracht zijn hiernaast als pdf te downloaden.

Voor het aanvragen van het antwoordmodel voor de docenten alsmede de toelichting bij de tijdbalkopdracht kunt u [contact](#) met ons opnemen.

U kunt het gebruik van Een schat aan kennis en de tijdbalkopdracht ook koppelen aan een bezoek aan een van de in het boek beschreven locaties. Dit zijn bijvoorbeeld de [Aaltense Musea](#), het [grensmuseum te Dinxperlo](#) of het [Stedelijk Museum te Zutphen](#). Zie hiervoor de bij ons op te vragen toelichting bij de tijdbalkopdracht. Het is ook mogelijk om de auteur Evelien van Dort als gastspreker in de klas uit te nodigen. Zie hiervoor haar website: www.evelienvandort.nl

Wilt u het boek voor alle leerlingen van een groep ter beschikking hebben, dan kunt u maximaal 30 exemplaren bij het Erfgoedcentrum te leen vragen. Ook is het mogelijk om exemplaren tegen gereduceerde prijzen aan te schaffen. De kortingen bedragen bij afname van 10 stuks 20%, bij 20 stuks 25% en bij 30 stuks 30%. De prijs van het boek is € 14,95.

Kijk op <https://www.ecal.nu/wat-we-doen/educatie>

Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers heeft een educatief programma over dit historische kinderboek voor de bovenbouw basisschool ontwikkeld en biedt dit programma gratis aan. Zie ook informatie hieronder:

Instructie Tijdbalkopdracht bij Een schat aan kennis

Bedoeling:

- Leerlingen worden zich bewust van de geschiedenis van hun eigen streek.
- Leerlingen maken kennis met verschillende verhalen uit verschillende tijden in de

geschiedenis.

- Leerlingen leren de gevonden historische kennis ordenen in de tijd.

Tijdsduur: 50 minuten

Wat je nodig hebt:

- Voor elke leerling een exemplaar van *Een schat aan kennis* of kopieën van de 8 verhalen uit het boek *Een schat aan kennis* van Evelien van Dort. Zie voor de 8 verhalen het antwoordmodel docenten.

- Voor elk tweetal of drietal een kopie van het werkblad - rode kleurpotloden en pennen (potloden)

Voor de klassikale nabespreking

- de lege tijdbalk

Opstap (10 minuten)

Geef elk twee- of drietal het werkblad met opdrachten. Opdracht 1 is een woordweb. De kinderen schrijven de associaties op die ze hebben met de geschiedenis van hun eigen streek. Hier is geen goed of fout antwoord mogelijk, het gaat immers om het inventariseren van voorkennis. In het woordweb staan al twee voorbeelden om de kinderen op weg te helpen. De leerkracht bespreekt daarna het woordweb klassikaal.

Kern (30 minuten)

Verdeel de klas in tweetallen of drietallen die kunnen samenwerken. Vertel de kinderen dat elk tweetal/drietal in het boekje een ander verhaal gaat lezen over de geschiedenis van de eigen streek. Er zijn 8 verschillende verhalen (zie Antwoordmodel). Mochten er meer dan 8 twee- of drietallen zijn, dan is het geen enkel probleem als meerdere groepjes hetzelfde verhaal lezen.

Geef de kinderen de tijd om het verhaal te lezen. Daarna schrijven ze bij opdracht 2a, 2b en 2c de titel van het verhaal, de naam van de persoon die het belangrijkste is in dat verhaal en de plaats waar het verhaal zich afspeelt. Vervolgens omcirkelen de kinderen bij 2d het woord dat zij vinden passen bij het verhaal. Bij elk verhaal past maar 1 woord. Vertel dat de kinderen op een ander moment de andere verhalen van het boek kunnen lezen.

Bij het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers is het boek *Een schat aan kennis* tegen een gereduceerde prijs te koop. Tevens is het boek met een maximum van 30 exemplaren bij het Erfgoedcentrum te leen.

Hang intussen de lege tijdbalk op.

Klassikale bespreking

De kinderen vertellen welke verhalen ze hebben gelezen.

Waar gaat het verhaal over en welk woord past bij hun verhaal?

Op welke plaats speelt het verhaal zich af?

Vraag de kinderen tenslotte bij welk tijdvak het verhaal dat zij hebben gelezen past.

Gebruik de lege tijdbalk. Vraag elke groepje waar de titel en de persoon op de tijdbalk moet staan. Zet deze gegevens op de juiste plaats op de tijdbalk. Begin bij de urn in Wehl (tijd van Grieken en Romeinen).

Bespreek, als alle verhalen een plaats hebben gekregen, het tijdsbeeld. Leefde Klaas eerder of later dan Judith van Dorth? Woonde hij in een andere plaats? En hoe zat dat met Willem de tovenaer en Fredegunde, Theo en Hendrikus en Nathan en Sam? Wat vonden de leerlingen spannend aan het verhaal? Of: welk verhaal vond de klas het meest spannend?

Afsluiting

Vraag aan de kinderen wat ze van de verhalen vonden. Is dit nu de hele geschiedenis van de Achterhoek? Of is er nog meer geschiedenis om uit te zoeken? Waar wordt de kennis van de geschiedenis van de Achterhoek bewaard? (In het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers in Doetinchem, zie het verhaal de urn).

In het woordweb staan als voorbeeld twee gebeurtenissen die niet op de tijdbalk staan. Die zou u hier ook een plaats kunnen geven op de tijdbalk.

Optioneel

Gebruik de kaart voorin het boek. Laat de kinderen de plaatsen waarover deze opdracht ging op de kaart opzoeken (en eventueel met potlood omcirkelen).

Tijdbalk

Icoon	Tijdvak	Jaartallen	Verhaal?
	Jagers en boeren	5000-3000 v Chr	
	Grieken en Romeinen	3000 v Chr -500 na Chr.	
	Monniken en ridders	500-1000	
	Steden en staten	1000-1500	
	Ontdekkers en hervormers	1500-1600	
	Regenten en vorsten	1600-1700	

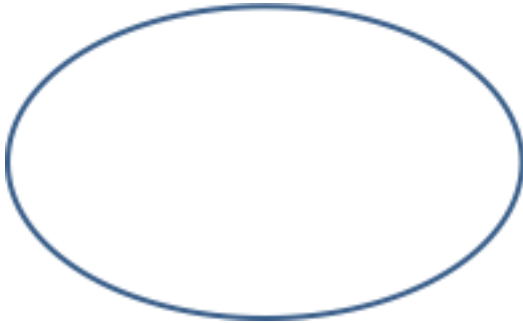
	Pruiken en revoluties	1700-1800	
	Burgers en stoommachines	1800-1900	
	Wereldoorlogen	1900-1950	
	Televisie en computer	1950-2000	

Werkblad Tijdbalkopdracht 'Een schat aan kennis'

Namen:.....

..... **Opdracht 1:**

Woordweb

Slag om Grolle (1627)

Opdracht 2:

Geschiedenis van de Achterhoek en Liemers

A Welk verhaal heb je gelezen? Schrijf de titel op.

..... B Over wie gaat het verhaal?

..... C Op welke plaats speelt het verhaal zich af?

..... D Omcirkel het woord dat past bij het verhaal. Bij elk verhaal past 1 woord.

- kruistochten gilden
- Romeinse huizen patriotten

Opdracht 3:

brandspuit heksen smokkelen Duitse bezetter

Bij welke tijd past jullie verhaal? Kleur het juiste vakje rood.

Ludger sticht kerken (800)

Icoon	Tijdvak	Icoon	Tijdvak
	Jagers en boeren 5000-3000 v Chr		Regenten en vorsten 1600-1700
	Grieken en Romeinen 3000 v Chr -500 na Chr.		Pruiken en revoluties 1700-1800
	Monniken en ridders 500-1000		Burgers en stoommachines 1800-1900
	Steden en staten 1000-1500		Wereldoorlogen 1900-1950
	Ontdekkers en hervormers 1500-1600		Televisie en computer 1950-2000